

Miljødirektoratet

## NATURVERNFORBUNDETS INNSPILL TIL GJENNOMFØRING AV EMBALLASJEFORORDNINGEN

Naturvernforbundet takker for muligheten til å gi innspill til Miljødirektoratets videre arbeid med emballasjeforordningen.

### Bakgrunn

Naturvernforbundet viser til sine innspill fra 12. august 2024 om krav til fastsittende korker og innblandingskrav i flasker samt fra 27. september 2024 om forslag til endringer i regelverket for emballasje og drikkevareemballasje. Vi er positive til at forordningen omfatter hele verdikjeden og vil understreke at den største påvirkningen skjer ved tiltak tidlig i verdikjeden. Videre er vi fornøyde med forståelsen av «emballasje» i forordningen, og at det innføres flere ambisiøse krav for emballasje.

### Hovedgrep

#### Begrensninger i bruken av enkelte emballasjetyper

Naturvernforbundet mener at forbudet mot engangsplastemballasje for mat og drikke som konsumeres på stedet, må gjelde alle, uten unntak for mikroaktører. Vi mener også at alle må bidra til ombruk av emballasje, og at unntak derfor ikke er hensiktsmessig. Minimumskravet til ombruk for 2030 er satt til 40% for transport- og salgsemballasje, og 10% for gruppe-, drikkevare og *take away*-emballasje. Dette er allerede lite ambisiøst, og vi mener det ikke må gis ytterligere unntak for mikrobedrifter som setter mindre enn 1000 kg emballasje på markedet når det gjelder disse kravene. Det må heller ikke gis unntak for mikrobedrifter når det gjelder krav for *take away*-emballasje og for de med salgsareal opptil 100 m<sup>2</sup> for drikkevareemballasje. For å omstille fra en lineær til en sirkulær økonomi er det viktig at omstillingen gjelder alle aktører. Å utsette tiltak som trengs ved å innføre unntak, er ikke hensiktsmessig for å oppnå det helhetlige målet eller for dem som får unntak, siden de skal omstilles uansett på et visst tidspunkt.

Videre åpner Annex V av Emballasjeforordningen for unntak fra forbud mot engangsplastemballasje for for-pakket og ikke-bearbeidet frukt og grønt som veier under 1,5 kg. Naturvernforbundet anerkjenner at enkelte unntak kan være hensiktsmessige for å unngå matsvinn, for eksempel for produkter som bringebær og jordbær som er utfordrende å pakke i større mengder. Samtidig understreker vi at unntak må vurderes nøye, og at de ikke kan hemme bruken og utviklingen av mer miljøvennlige alternativer.

#### Ombruksdrikkevareemballasje

For målkrav om ombruk i drikkevareemballasje sier forordningen at det kan gis unntak til slutt-distributører med salgsareal på en øy med færre enn 2000 innbyggere eller i en kommune med befolkningstetthet under 54 personer per km<sup>2</sup>, så lenge kommunen ikke har flere enn 5000

innbyggere. I tillegg kan distributører samarbeide gjennom pools for å oppnå kravet. Som nevnt tidligere er det viktig at alle aktører omstiller seg. For mange unntak kan bremse dette arbeidet. Samtidig ser vi at logistikken rundt ulike former for ombruksløsninger i de mest gravgrendte delene av landet kan bli komplisert og i enkelte tilfeller suboptimal fra et miljøståsted. Vi ber om at muligheten for å gi unntak kun brukes der det er klare miljømessige fordeler som taler for dette.

Norge har et velfungerende pantesystem for store deler av drikkevareemballasjen. Systemet kan forbedres gjennom insentiver som øker innsamlingsgraden og øker bruken av gjenvunnet materiale. Likevel er det betydelige deler av drikkevareemballasjen som ikke omfattes av pantesystemet. Krav om ombruk bør resultere i miljømessig bedre ordninger for emballasjen som ikke omfattes av pantesystemet. For glassemballasje er det stor forskjell i klimafotavtrykk mellom engangsløsning og ombruksløsning.

#### Bruk av uavhengig tredjepart og årlig rapportering

Naturvernforbundet støtter bruk av en uavhengig tredjepart for å sikre at søknader om godkjenning som produsentansvarsselskap er i tråd med de forestilte krav og retningslinjer. Videre er Naturvernforbundet positiv til kravet om at en uavhengig revisor kontrollerer den årlige rapporten fra produsentansvarsselskapet.

#### Komposterbar emballasje

Visse typer emballasje, inkludert klistremerker på frukt og grønt, samt teposer, kaffefilter og andre permeable engangskapsler med drikkeinnhold må være komposterbare i anlegg for biologisk nedbrytbart avfall fra ca. 2029. Naturvernforbundet støtter dette, men minner om at første krav for å oppnå en sirkulær økonomi er å unngå forbruk og avfall, i tråd med UFF-prinsippet. Vi stiller dermed spørsmål ved påbudet om for eksempel komposterbare klistremerker på frukt og grønt i stedet for forbud, spesielt med tanke på klistremerkets marginale relevans. Vi er også skeptiske til kravet om industriell komposterbare teposer og kaffefilter og andre permeable engangskapsler, siden disse også ender i husholdningskompost. I tillegg mener vi at ikke-permeable te- og kaffeposer samt lette og ekstralette plastbæreposer som ikke er forbudt, må være komposterbare. Igjen gjelder UFF-prinsippet, og her er et forbud foretrukket.

Naturvernforbundet ser med dette frem til videre samarbeid med Miljødirektoratet og bidrar gjerne med ytterligere innspill i arbeidet med norsk og europeisk emballasjepolitikk.

Med vennlig hilsen  
Naturvernforbundet



Truls Gulowsen  
leder

Van Canegem Sofie  
Sofie Van Canegem  
fagrådgiver